

Murat Nehri Üzerinde Nurettin Bucağı Köprüsü

Karayolları Umum Müdürlüğüne ilk defa olarak 11. Bölgede 1958 senesinde büyük ölçüde emaneten köprü yapım faaliyetine girildi. Bu faaliyet aynı zamanda Umum Müdürlüğün müstakbel programları için bir ön çalışma olacaktır.

1958 yılında 11. Bölgede emaneten inşası programlandırılan köprüler şunlardır:

I — Van - Hakkâri yolunda Erziki köprüsü (4×15.70 betonarme basit kiriş)

II — Şivelân - Bajirge yolunda Zap köprüsü (31.50 m 3 mafsallı B. A. kemer)

III — Van - Tuğ yolunda Engil köprüsü (Betonarme, kazık ayak, 42 m plâk)

IV — Van - Hakkâri yolunda Bebleşin köprüsü (3×9.30 B. A. plâk)

V — Solhan - Muş yolunda Murat köprüsü (140 m B. A. Gerber)

Bu köprülerden Erziki ve Bebleşin köprüleri mevsim içinde tamamlanmış, Zap köprüsünün kenar ayakları, iskele ve kalıbı ikmâl edilmiş, Murat köprüsünde ise bir temel ve elevasyon hariç diğer bütün kenar ve orta ayak temel ve elevasyonları ikmâl edilmiş, Engil köprüsünün yalnızca betonarme kazıkları dökülmüştür.

İnşaat mevsimi çok kısa, ikmâl zorlukları fazla ve kalifiye işçisi bulunmayan böyle bir bölgede programın bu kadarcığının da ta-

Yazan :
Ekrem CEYHUN
Yük. Müh.

hakkuku bundan böyle emanet köprü yapımına girişmekte hiç bir mahzur olmadığını meydana çıkar-ması bakımından faydalı olmuştur.

Bu sebeple bölgemiz 1959 senesinde de emanet köprü yapımına devam etmiş ve Van - Hava alanı yolunda iki adet 3×9 B. A. basit kirişli köprü ile Murat köprüsünün noksan kalan temel ve elevasyonlarını ikmâl ederek bir çıkmalı gözün kiriş ve tabliye betonunu dökmüş, Zap köprüsünü de ikmâl ederek trafiğe açmıştır.

1960 emanet köprü yapım programına ise Hakkâri - Çukurca yolu üzerindeki Depin köprüsü ile (6×30 çelik kiriş, ahşap tabliye) Malazgirt - Tutak yolu üzerindeki Nurettin bucağı köprülerini almıştır.

Şimdi bu köprülerden Nurettin bucağı köprüsü hakkında kısaca malûmat verelim.

Köprü 140 m açıklığında, h=6, E=7 m B. A. Gerber tipindedir. Muşun Malazgirt kazasını Ağrının Tutak kazasına bağlayan yolda ve Murat nehri üzerinde, Malazgirt kasabasına 3 km mesafede inşa edilmektedir.

Köprüntün inşa gayeleri şöyle sıralanabilir:

1 — Murat nehrinin kuzey sahilinde kalan ve Malazgirt kazasına bağlı bulunan 38 köyün bu kaza ile olan irtibatını temin;

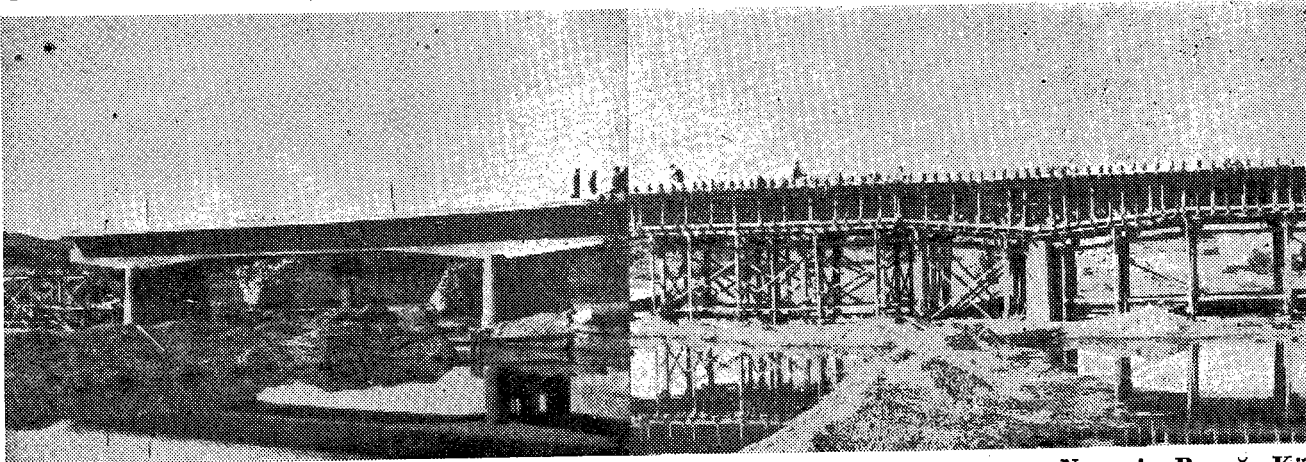
2 — Bu köylerde yetişen her türlü ürünün iç pazarlara naklini temin ve ziraata çok elverişli bulunan bu kısımda ziraatı teşvik;

3 — Bu bölgede bulunan ve Ağrı, Bitlis, Muş, Hakkâri, Van vilâyetlerinin tuz ihtiyacını temin eden tuzlulardan tuz naklini kolaylaştırmak;

4 — Her sene ihtiyaç ve zaruret karşısında nehri geçmek pahasına telef olan asgari 10 insanın hayatını kurtarmak.

Bu zaruretleri daha önce de görmüş bulunan Umum Müdürlük 1955 yılında bu köprüyü ihale etmiş ise de o zamanki piyasa şartları, bu yerin ana ikmâl merkezlerine çok uzak oluşu ve kalifiye işçi ve usta temininin imkânsızlığı gibi sebeplerle müteahhit 1959 yılı sonuna kadar ancak 3 orta ayağın ve iki kenar ayağın temellerinin tamamını ve elevasyonlarının az bir kısmını ve bir orta ayağın da elevasyonunun tamamını yapabilmiş daha fazla tahammül edemiye-rek işinin tasfiyesini istemiştir. Bunun üzerine iş tasfiye edilmiş ve 11. Bölgece 1960 yılında emaneten yaptırılmasına karar verilmiştir.

Bu işin plânlaması yapılırken köprüntün 1960 yılında bitirilmesi ve trafiğe açılması daima ön plân-

Nurettin Bucağı Kö

da tutulmuş ve ona göre iş programı, makina parkı, para ve personel durumları aşağıdaki şekilde ayarlanmıştır:

1 — Para :

820.000.00 TL.

2 — Makina :

- 1 Adet Pickup
- 2 " Dump - Truck (2-3 Yd³)
- 1 " Dump - Truck (4-6 ")
- 2 " Betoniyer (11-S)
- 1 " Betoniyer (16 " S)
- 4 " Motopomp (3 ")
- 3 " Motopomp (3 ")
- 4 " Vibratör
- 1 " Kreyn
- 1 " TD. 20 Trac. (1,5 ay)
- 1 " TD. 14 Yükleyici (1 ay)
- 1 " Las. Tek. Yük.
- 3 " Vagonet
- 150 m Ray
- 2 Adet Şerit teste
- 1 " Bileme Mak.
- 1 " Planya
- 1 " Tepsi tes.
- 1 " Kalınlık

3 — Personel :

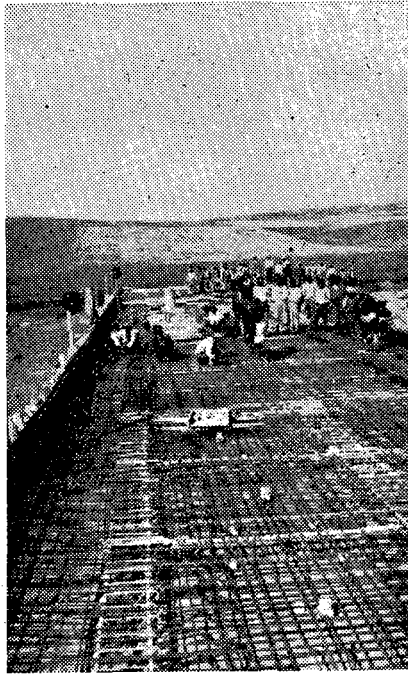
- 1 Adet Şantiye Şefi (İ. T. Ü. 1959 Mezunu)
- 1 " Şan. Şef, Yrd. (İ. T. Ü. 1960 Mezunu)
- 2 " Köp. Yam, For.
- 15 " İdari per.
- 30 " Marangoz
- 10 " Demirci
- 22 " Makina Per.
- 40 " Amele

4 — Malzeme (İhzarat) :

- 400 ton Çimento
- 500 m³ Kereste Tom.
- 120 ton B. A. demiri

5 — İş programı :

Köprü inşaatına aşağıdaki iş

**Nurettin Bucağı köprüsü
tabliye betonunun dökümü**

programına uygun olarak başlanmıştır. İş programının ana hatları şöyledir:

İki kenar, üç orta ayağın ele-vasyonlarının yapılması, II numaralı orta ayağın tamamen inşa edilmesi; bu meyanda iskele kalıp inşaatı yapıp demirler döşenecek ve beton dökülecektir.

Köprüünün iktisadi önemi mu-vacehesinde inşa masrafları ikinci plânda tutulacağından birçok kıs-mın inşaatına birden başlanacaktır.

Bu sebeple I. kenar ayak müs-takilen tamamlanacak, III, IV, V, VI, VII numaralı ayakları birden içine alacak bir batardo yapılarak hasıl olacak kuru sahada rahatça

çalışma imkânı temin edilecektir.

Yukarıda arz edilenlere naza-ran iş programı şu şekilde yapıl-mıştır:

1/5/1960 - 15/5/1960 şantiye tesisleri-ne başlanması, servis iskelesi ya-pılması.

15/5/1960 - 15/6/1960 Birinci batardo-nun yapılması.

15/6/1960 - 15/8/1960 Birinci batardo içinde iskele kalıplarının tamam-lanması.

15/8/1960 - 15/9/1960 Birinci batardo-nun sökülüp ikinci batardoya baş-lanılması.

15/9/1960 - 15/11/1960 II numaralı orta ayağın yapılması bütün çık-malı gözlerin tamamlanması.

15/11/1960 - 30/11/1960 Yaklaşım im-lâlarının yapılması, köprüünün tra-fiğe açılması.

6 — İnşaatın seyri :

Mayıs başında şantiye tesisleri-nin kurulmasına başlandı. Keres-te yüzünden inşaatın aksamaması için komple bir hızar atölyesi ve personel için muhafazalı barakalar yapıldı.

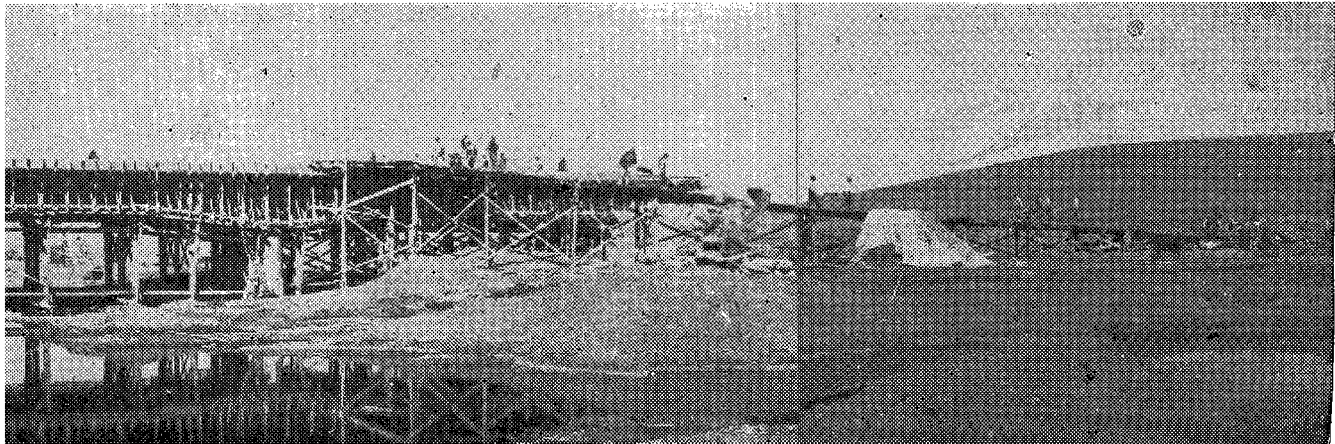
Su hızı 2,5 m/sec

Talvegde su derinliği 4,5 m

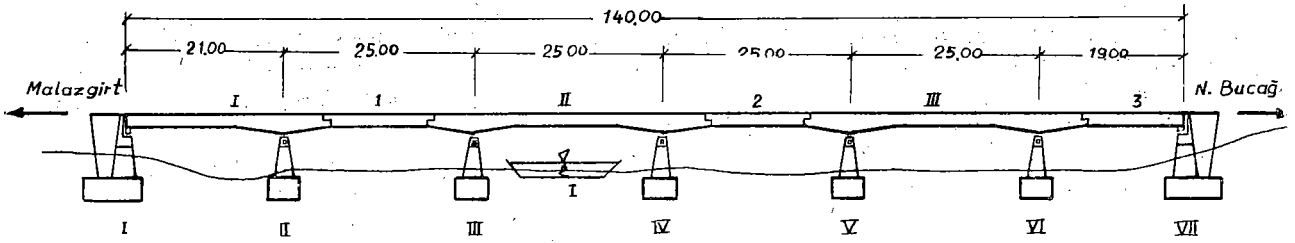
Suyun yayılma genişliği 200 m

Bu durumda sahile çakılmış kazıklara bağlı bidonların taşıdığı bir servis köprüsü yapılmak isten-di. Fazla su tazyiki buna imkân vermedi. Bunun üzerine suyun nis-beten azalmağa başladığı haziran başlarında elle çakılan 4 metre bo-yunda kazıklarla bir yaya geçidi temin edilebildi. Ve birinci batard-onun yapılmasına başlandı.

17 haziranda V., VI., VII. ayak-lar kuruya alınıp üzerleri kum ça-

İnşaatına Toplu Bakış

Nurettin Bucağı köprüsünün boy kesiti

kılla kapanmış bulunan eleyasyon kısımlarının hafriyatına başlanabildi.

30 haziranda durum: Birinci bardoda kapatılmış IV., V., VI., VII. ayakların kalıpları tamamlanmış, II numara çıkmalı göz iskelelerinin büyük bir kısmı bitmiş, III numaralı çıkmalı ve 3 numaralı kenar askı gözün iskelelerine başlanılmıştır.

15 Ağustosta durum: I., IV., V., VI., VII. ayakların betonu dökülmüş, birinci çıkmalı gözün iskele, kalıp, demir döşemesi işleri bitmiş, III. çıkmalı orta göz iskelesi ve kalıbın büyük kısmı bitmiş, 3 numaralı kenar askı gözün iskeleleri tamamlanıp kalıba başlanılmıştır.

Su derinliği talvegde: 1,5 m

Su hızı: 1,0 m/sec

Suyun normal yatakta yayılma genişliği: 60 m

VII. kenar ayaktan daha ileri-

de zaten mevcut bir sel yatağı derle derinleştirilip bir derivasyon kanalı yapılmasına başlanıldı.

10 Eylülde durum: II. çıkmalı göz betonu dökülmüş, nehir derivasyon kanalına verilmiş, büyük çapta bir dere teşkil eden sızıntı suları 2 numaralı orta askılı gözün altında açılmış bulunan ikinci bir kanala verilmiştir.

III. numaralı çıkmalı orta, 3 numaralı kenar askılı gözlerin iskele kalıbı tamamlanmış, demiri döşenmiştir.

30 Eylülde durum: II. ayağın temel betonu dökülmüş, I. çıkmalı kenar göz ve I. orta askı gözlerin iskelelerinin büyük bir kısmı bitirilmiş, II. çıkmalı orta gözün iskeleleri sökölüp 2. orta askı gözden akan su buraya verilmiş 2. orta askı göz iskelesine başlanılmış idi.

1 Ekimden 27 Ekime kadar evvelce beton dökülmüş olan II. çıkmalı orta gözden başka diğer bü-

tün tabliye betonu dökülmüştür.

Kasım ayı içinde korkuluklar, ayakların anroşmanla takviyesi ve yaklaşım imlâlarına bağlantılar da yapılp köprü tahminen 13 kasımda trafiğe açılacaktır.

Bu köprüde cem'an:

105 ton betonarme demiri işlenmiş

750 m³ betonarme betonu

418 m³ kütle betonu dökülmüş

4621 m³ 4,5 m irtifada iskele

10500 m² kalp yapılmıştır.

Bu köprünün, millete vad edilen süre içinde ve düşünülen programdan daha önce bitirilmiş olması gerek orada yaşayan vatandaşların gerekse teşkilâtımızın iftihar ve gurur duyacağı, dolayısıyla sevinçle kaydedebileceğimiz büyük bir hâdisedir; bu işte emeği ve hizmeti geçmiş bulunan bütün elemanlara teşekkürlerimizi sunarken köprünün milletimiz ve memleketimiz için hayırlı olmasını temenni ede-

KARAYOLLARI UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1 — Eksiltmeye konulan iş : Çorlu deresi, Çorlu Demiryol üst geçidi, Kınık ve Valta dere-leri köprüleri yaklaşım imlâlarına ait tesviye, san'at yapıları, taban takviyesi ve temel tabakaları teşkilî vesair işler olup keşfi (1 200 000.—) liradır.

2 — Eksiltme günü : 11/1/1961 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 16 da Ankara'da Karayolları Umum Müdürlüğü binasında Yol Yapım dairesi odasında teklif alma suretiyle ve kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

3 — Eksiltme evrakı : Vezneye yatırılacak (50.—) elli lira bedele ait makbuz mukabilinde Karayollarının Teknik Hesaplar şubesinden alınacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için :

a) 1960 yılına ait Ticaret odası belgesiyle usulü dairesinde (49 750.—) liralık muvakkat teminat vermeleri,

b) İsteklilerin en geç 5/1/1961 Perşembe günü mesai saati sonuna kadar bir dilekçe ile Karayolları Umum Müdürlüğüne müracaat etmeleri (müracaatta umumi evrak kaydı tarihi muteberdir. Telgrafla müracaat kabul edilmez) ve dilekçelerine karayollarından alınmış olan müteahhitlik karnesinin aslı ile 100 000.— liralık banka referansı, plân, teçhizat, teahhüt, Teknik personel beyannamelerini eksiksiz olarak bağlayarak bu iş için yeterlik belgesi almaları, Not : İsteklilerin müteahhitlik karnesiyle yeterlik belgesi müracaatlarını ayrı ayrı yapmaları, 5 — İsteklilerin eksiltme şartnamesinde verilen izahat dairesinde hazırlıyaacakları teklif mektuplarını eksiltme günü saat onbeşe kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. Keyfiyet ilân olunur.

(20166)